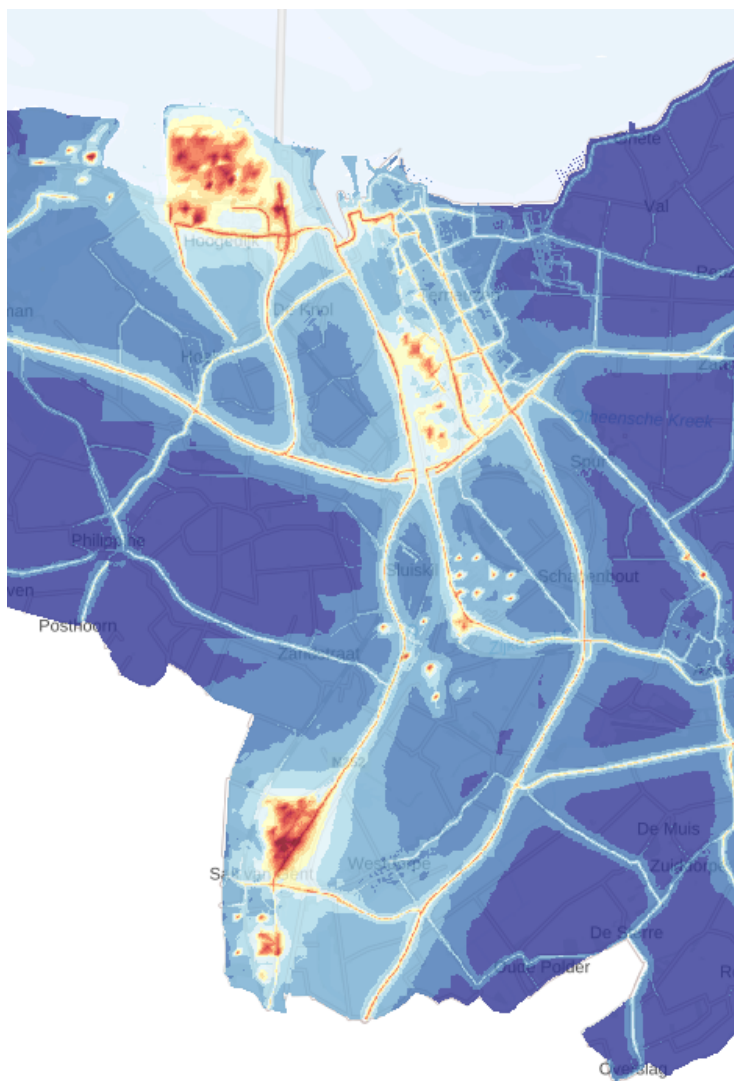

Omgevingskwaliteit Kanaalzone

Uitvoeringsprogramma 2026

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Organisatie en financiering	3
2.1	Organisatie.....	3
2.2	Financiering	4
3	Uitvoeringsprogramma 2026	4
3.1	Communicatie.....	4
3.2	Rapportage	4
3.3	Luchtkwaliteit	4
3.4	Industrie en bedrijven	5
3.5	Walstroom	6
3.6	Toezicht op Gemeentelijke Bedrijven in 2026.....	6
3.7	Toezicht op de Seveso-inrichtingen.....	7
3.8	Ruimtelijke maatregelen	7

1 Inleiding

In de Kanaalzone Gent-Terneuzen komen industriële activiteiten en een drukbevaren Kanaal van Gent naar Terneuzen samen met bewoning en recreatie. Deze activiteiten hebben invloed op elkaar en kunnen zorgen voor hinder in de leefomgeving. Inwoners ervaren hinder als gevolg van de activiteiten in de Kanaalzone. Deze hinder kan een gevolg zijn van overtredingen van wet- en regelgeving. Het gaat om de beleving van de omgevingskwaliteit bij inwoners onder meer op het gebied van lucht, geur, geluid, stof, veiligheid en gezondheid. Om de beleving van de omgevingskwaliteit in de Kanaalzone te verbeteren is een programma opgesteld met acties die we in 2026 uitvoeren.

2 Organisatie en financiering

2.1 Organisatie

Opvolging van de uitvoeringsagenda Omgevingskwaliteit Kanaalzone borgen we in de lijnorganisatie van Gemeente Terneuzen en Provincie Zeeland. Beide organisaties stellen één medewerker aan die samen optreden als coördinator/trekker. Deze coördinatoren / trekkers zijn verantwoordelijk voor het uitzetten en coördineren van acties benodigd voor realisatie van de uitvoeringsagenda. De betrokken omgevingsdiensten én de andere partners (GGD, NSP en RWS) leveren ook een contactpersoon. Deze medewerkers zorgen samen voor realisatie van de uitvoeringsagenda.

Coördinatoren en contactpersonen:

Naam	Organisatie	Email
	Gemeente Terneuzen	
	Gemeente Terneuzen	
	Provincie Zeeland	
	Provincie Zeeland	
	RUD Zeeland	
	RUD Zeeland	
	DCMR	
	GGD Zeeland	
	GGD Zeeland	
	North Sea Port	
	Rijkswaterstaat	

De werkgroepleden zorgen voor realisatie van de acties. Dit doen ze door zelf acties uit te voeren of door deze uit te zetten binnen de organisaties. We organiseren periodiek overleg, waarbij we de benodigde acties beleggen en inplannen en we de stand van zaken doornemen. Indien nodig vindt bijsturing op de uitvoering plaats.

Bestuurlijke opdrachtgevers

Provincie Zeeland en Gemeente Terneuzen

Deelnemers

2.2 Financiering

Het uitvoeringsprogramma Kanaalzone wordt gefinancierd door gemeente Terneuzen en provincie Zeeland. De benodigde middelen worden gefinancierd uit het lopende exploitatiebudget van de partners. Dit betekent, dat er in principe voor de uitvoering van dit programma geen extra financiële middelen hoeven te worden vrijgemaakt.

De financiële dekking is gewaarborgd als randvoorwaarde voor de uitvoering van het programma. Eventuele aanvullende financiering wordt alleen overwogen bij toekomstige uitbreiding van het programma of onvoorziene ontwikkelingen.

3 Uitvoeringsprogramma 2026

3.1 Communicatie

De werkgroep zorgt voor een gezamenlijke periodieke terugkoppeling van de stand van zaken naar bestuur (tenminste tweemaal per jaar) en naar de omgeving via een periodieke nieuwsbrief. Communicatie over het uitvoeringsprogramma naar de leefomgeving vindt plaats middels een periodieke nieuwsbrief en berichtgeving via onze websites.

We organiseren tenminste éénmaal per jaar een Omgevingsdag met overheden, inwoners en bedrijfsleven en we organiseren tenminste één keer per jaar een bedrijvendialoog met overheden en bedrijfsleven.

In 2026 vindt de volgende communicatie plaats:

1. We geven het bestuur tweemaal per jaar een terugkoppeling van de voortgang;
2. We publiceren minimaal tweemaal per jaar een nieuwsbrief voor de leefomgeving (per mail en via websites);
3. We organiseren eenmaal per jaar een Omgevingsdag met overheid, inwoners en bedrijfsleven, of vaker als daar aanleiding voor is.
4. We organiseren tenminste eenmaal per jaar een bedrijvendialoog met overheden en bedrijfsleven.

3.2 Rapportage

De werkgroep rapporteert jaarlijks aan de colleges van B&W en GS over de voortgang. Aan het eind van elk jaar doen we dit in de vorm van een voortgangsrapportage.

Daarnaast willen we de omgeving blijven betrekken. Vooralsnog zetten we daarbij in op continuering van de periodieke nieuwsbrief en berichtgeving via de websites, de Omgevingsdag en de Bedrijvendialoog.

Jaarlijks stellen we een voortgangsrapportage op, die wordt door het college van B&W van de gemeente Terneuzen en het college van Gedeputeerde Staten van Provincie Zeeland vastgesteld en aan de overige besturen ter informatie aangeboden.

3.3 Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteitsmetingen op het meetstation aan de Stroodorpestraat in Sluiskil worden in 2026 voortgezet. Het meetstation is afgelopen jaren uitgebreid en meet nu concentraties fijnstof (PM10 en PM2.5), totaal stof (TSP), ultra fijnstof, stikstofoxiden, en black carbon (roetmetingen). Op de totaal stof filters worden ook metaalanalyses uitgevoerd. DCMR levert jaarlijks een rapportage op

met meetresultaten op, terug te vinden op de website van RUD Zeeland (www.rud-zeeland.nl). In de rapportage duiden we de meetresultaten en toetsen we de meetresultaten aan de geldende normen voor luchtkwaliteit. Deze normen zijn namelijk geformuleerd als jaargemiddelden.

Voor extra metingen en onderzoek naar de lokale luchtkwaliteit hebben Provincie Zeeland en gemeente Terneuzen cofinanciering aangevraagd en gekregen via de regeling Specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord (SPUK SLA 2024). Het doel van de aanvullende metingen is om meer inzicht te verkrijgen over de aanwezigheid en omvang van luchtverontreiniging en mogelijke bronnen beter te kunnen duiden. De GGD stelt een rapport op om de gezondheidsgevolgen die samenhangen met de luchtkwaliteit in kaart te brengen. Dit rapport geeft inzicht in de luchtkwaliteit in Zeeland, de mogelijke gezondheidsgevolgen voor inwoners en de belangrijkste bronnen van luchtverontreiniging. Het doel is om informatie beschikbaar te stellen op lokaal niveau, gemeenten te ondersteunen in het agenderen van luchtkwaliteit én om de samenwerking tussen overheden een impuls te geven, wat kan bijdragen in een aantoonbare duurzame verbetering van de luchtkwaliteit.

1. Bestaande metingen voortzetten inclusief metaanalyses;
2. Bronemissies verder inzichtelijk maken via pollutierozen en modellering;
3. Inwoners betrekken via sensormetingen en aanvullende analyses op basis van waarnemingen;
4. GGD Zeeland stelt een rapport op over gezondheidsgevolgen die samenhangen met luchtkwaliteit in Zeeland.

3.4 Industrie en bedrijven

We blijven in overleg met de bedrijven in de Kanaalzone (daarbij betrekken we ook North Sea Port en de belangenorganisatie VNO-NCW Zeeland) en onderzoeken samen mogelijkheden voor verbetering van de omgevingskwaliteit. Daarbij bespreken we BBT+ maatregelen en onderzoeken we de mogelijkheden en gevolgen van het voorzorgsprincipe. Het voorzorgsprincipe is een nog relatief nieuw begrip onder de Omgevingswet en het is nog niet volledig bekend hoe dit begrip in de praktijk toegepast kan worden. Het komende jaar zal hier meer duidelijkheid over komen en kunnen we dit (relatief nieuwe) instrument inzetten om de omgevingskwaliteit te verbeteren.

De Omgevingswet stelt participatie verplicht hoewel de vorm niet is vastgelegd. Ook daarom gaan we in overleg met de industrie om samen te bezien hoe ze participatie vorm kunnen geven.

Bij actualisering van het Uitvoering & Handhavings(uitvoerings)programma willen wij vastleggen dat bedrijven in de Kanaalzone een omgevingsdialoog initiëren wanneer zij nieuwe activiteiten met mogelijke impact op de omgeving willen gaan doen. Een uitgebreide vorm van participatie is hierbij gewenst. Niet alleen voorlichten, maar ook het gesprek aangaan met betrokken partijen (buurbedrijven, omwonenden en andere belanghebbenden) om overlast zo veel mogelijk te voorkomen. De omgevingsdiensten hebben hierbij een stimulerende rol omdat zij vanuit vergunningverlening vaak in een vroegtijdig stadium geïnformeerd worden over nieuwe initiatieven door bedrijven.

Plan van aanpak vragen bij hinder

Omgevingsdiensten kunnen bedrijven vragen om een plan van aanpak op te stellen als de activiteiten hinder veroorzaken of als deze bedrijven de omgevingskwaliteit op een andere manier negatief beïnvloeden.

Toetsen vergunning Seveso-inrichtingen

In 2026 toetsen we bij 5 Seveso-inrichtingen in de Kanaalzone of de vergunningen van de bedrijven nog actueel zijn en voldoen aan de best bestaande techniek (BBT) op het gebied van emissies en veiligheid.

We toetsen bij 5 Seveso- of de vergunningen nog actueel zijn.

3.5 Walstroom

In Terneuzen zijn diverse walstroomkasten geplaatst, waardoor binnenvaartschippers hun dieselgenerator kunnen uitschakelen en zo emissies en geluidsoverlast verminderen. De haven van Terneuzen maakt deel uit van North Sea Port, waar sinds 1 juli 2024 het gebruik van walstroom verplicht is voor binnenvaartschepen die aanmeren op een ligplaats met een aansluiting.

Via het Zeeuws Binnenhavenoverleg en het Binnenvaartoverleg Scheldemonden stimuleren we actief het gebruik van walstroom en zetten we ons in om het aantal locaties met beschikbare aansluitingen verder uit te breiden. Deze uitbreiding past binnen de bredere duurzaamheidsambities van North Sea Port richting 2050.

In 2026 wordt het walstroomgebruik gestimuleerd.

3.6 Toezicht op Gemeentelijke Bedrijven in 2026

In 2026 maken we extra capaciteit vrij voor het toezicht op gemeentelijke bedrijven, met specifieke aandacht voor de zogenaamde 'stofbedrijven' in de omgeving van Sluiskil en de uitvoering van gebiedscontroles. Gebiedscontroles zijn controles die gericht zijn op een specifieke wijk, regio of industriegebied, waarbij alle relevante bedrijven of activiteiten in dat gebied systematisch worden geïnspecteerd. In de omgeving van Sluiskil bijvoorbeeld, een gebied met een hoge concentratie aan industrie, kan een gebiedscontrole bestaan uit inspecties op luchtkwaliteit, geluidsoverlast en naleving van milieuwetgeving. Door deze aanpak houden we niet alleen toezicht op individuele bedrijven, maar kijken we ook naar de gezamenlijke impact van meerdere bedrijven in hetzelfde gebied.

De specifieke aandacht voor de 'stofbedrijven' en de uitvoering van gebiedscontroles is in het jaarplan van de RUD Zeeland opgenomen.

1. In 2026 maken we extra capaciteit vrij voor toezicht op de zogenaamde 'stofbedrijven' in de omgeving van Sluiskil;
2. In 2026 maken we extra capaciteit vrij voor de uitvoering van gebiedscontroles.

3.7 Toezicht op de Seveso-inrichtingen

In het gebied Kanaalzone liggen 13 bedrijven die onder vallen onder de Seveso-richting. Deze Europese regelgeving geldt voor bedrijven die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen, gericht op het voorkomen van zware industriële ongevallen. In 2026 bezoeken we alle bedrijven minstens twee keer fysiek preventief. De nadruk bij de inspecties ligt op de thema's Veiligheid en Lucht net als alle andere jaren. In 2026 kijken we onder andere naar de inspectieonderwerpen:

- Legionella in koeltorens
- Tankopslag
- Onderhoudstops
- Procesinstallaties
- Verwaarloosbaar bodemrisico

3.8 Ruimtelijke maatregelen

De Regio Deals zijn samenwerkingen tussen de overheid en lokale partijen, gericht op het versterken van de leefbaarheid en economische groei in Nederlandse regio's. Het doel van deze samenwerkingen is het verbeteren van het welzijn van inwoners door te investeren in de ontwikkeling van de regio.

Voor Sluiskil heeft de Rijksoverheid twee Regio Deal-projecten goedgekeurd: de aanleg van een koppelingsgebied met een voedselbos en de herinrichting van het dorpscentrum. Deze projecten zijn gericht op het bevorderen van gezondheid, leefbaarheid en sociaal samenzijn. Een koppelingsgebied is een verbindingszone tussen woonkernen, industriële gebieden en/of drukke wegen. Het biedt ruimte voor fiets- en wandelrecreatie in een natuurlijke omgeving.

De twee projecten zijn samengevoegd tot het plan Parkgebied het hart van Sluiskil. In dit project realiseren we een koppelingsgebied met een voedselbos, een gedenkbos en een bomenhub. Het gebied zal wandelpaden, bankjes en een (natuur)speeltuin omvatten. Daarnaast verbinden we het koppelingsgebied met het vernieuwde dorpshart van Sluiskil, waarmee een samenhangend en toegankelijk geheel ontstaat.

In 2026 zijn twee Regio Deal-projecten in Sluiskil in uitvoering.